

Isa fakaj za žitem in sočvirju. Proseno zrnje se laško porabi tudi kot hrana za konje.

Zeleti bi bilo, da se ljudstvo zopet povrne k pridelovanju prosa, kjer se razmere za to ugodne. To bi bilo umestno posebno sedaj, ko se druga živila težko dobijo, pa tudi zaradi varčnosti, da se denar ne izdaje po nepotrebnem za reči, ki se dovajajo k nam iz drugih krajev.

Opomba uredništva: Ako komu primanjkuje semena, naj se obrne do c. kr. žetvenega komisarja na okrajnem glavarstvu, ki bo gotovo vedel posestnikom svetovati, odkod dobiti preso za seme.

Italijansko bojišče.

Italijanom ni nič kaj ljubo, da se Terasi pošlali nekaj moštva na francoska bojišča. Polkovnik Baron piše v „Giornale d'Italia“, da bi naj Angleži poslali več čet na Francosko, Italija pa ne more slediti ruskemu zgledu, kajti italijanske žrtve so veliko večje kakor angleške, četudi je Italija gmočno slabelša. In vrhu tega se čuti Anglija na otoku za svojim brodom varna, dočim mora Italija, ki je slaba, računati na avstrijski vpad.

Na italijanski fronti so se vršili posebno hudi boji na Tirolskem za gorsko višino Kol di Lana. Lah se nam jo vzeli, a en greben smo jim že zopet odvezli. Pa tudi če bi Kol di Lana ostal v laških rekah, bi Lah ne mogli posebno napredovati, kajti hitro za Kol di Lano, niti 4 km daljave, se dviga gora Sette sassi, visoka 2700 metrov, in ob strani se nahajajo še druge višine, ki morejo uspešno braniti vsa podvzvetja ob vznožju gore.

Napad na Trst bode gotovo naši letalci ob pravem času pošteno poplačali.

V Italiji so se zopet vpoklicali novi vojaški obvezanci pod orožje.

General Borojevič o soški armadi.

Dunajski list „Neue Freie Presse“ se je obrnil na nekatere naše najodličnejše vojskovodje s prošnjo, da napišejo za Veliko noč nekaj besed o svojih armadah. General Borojevič je poslal dunajskemu listu naslednje pismo:

„Vašemu povabilu, da izpregovorim k velikonočnim praznikom nekaj besed o soški armadi, se po mojem mnenju najbolje odzovem, ako govorim o posamezniku, o priprostem vojaku, o častniku na fronti, o malih kamenčkih, iz katerih je sestavljen prekrasni mozaik naše armade.“

Ni treba zagotavljati, da se vse stori, da se uroda vrlik mož, ki se 11 mescev vsako uro nahajajo v sili in nevarnosti, čim najbolj olajša, da se jih z vsem preskrbi, kar jih jači v izpolnjevanju njihove ponesne naloge. Zvestoba in vnema, s katero izpolnjujejo svojo težko dolžnost, se izraža pogostoma v posameznih dejanjih, v usodi posameznikov, ki silno gane celo srce starega vojaka, kakoršen sem jaz.

Iz tisočev podobnih prigodb Vam hočem podati le eden mal dogodek:

V armadi imam moža, četovodjo Pavla Golcsova, ki se je beril v Srbiji, v Karpatih, ob Sanu in ob Soči. Šestkrat ranjen, komaj ozdravljen, se je vedno znova povrnil na fronto. V četrti soški bitki sedmč težko ranjen, s tremi častnimi znamenji odlikovan, je bil vprašan, ako ima kako željo, ki bi mu jo mogli izpolniti. Ali veste, kaj je hotel? Prosil je, da se mu omogoči videti svojega poveljujočega generala, da bi mu mogel izraziti zvestobo do smrti.

Ta želja se mu je izpolnila. V bitkah preizkušeni cesarski in kraljevski princ, sam junak in kar najbolj čeneč pravo hrabrost, je pohitel k junakovi postelji.

Ali je treba, da Vam o razpoloženju soške armade še kaj več razlagam? Ali naj še navajam nofranje vzroke njenih uspehov?

Narod, armada, ki ima take moze, stoji pokonci v najsilnejšem viharju, se ne vda celemu svetu sovražnikov. Biti takim možem voditelj, je največja sreča na tem svetu. To je največja sreča, kar more doživeti vojskovodja, da se zrealizira njegove želje in njegovi cilji v srcu vsakega posameznega moža. Najvišje je tu samo ob sebi umevno. Podjetnost, drznost in radostno prevzemanje odgovornosti od generala do prostaka slavijo tu triumfe.

Ta duh je pokopal v soških bitkah veselje veliko silnejšega sovražnika do napadov.

Borojevič, general pehote.“

Boji na Doberdobski planoti.

Na južno-zahodnem robu Doberdobske planote, t. j. med Selcami in Tržičem, se vrše od 21. aprila naprej živahni boji. Sovražnik se trudi, da bi predril našo črto, a zaman. Borba se je nadaljevala tudi čez praznike. Dne 24. aprila so naši udri pri Sv. Martinu v sovražno postojanko in so tam uničili z razstrelbami vse italijanske obrambne naprave.

Na Veliki četrtek so Lah severni del Gorice zopet srdito obstreljevali.

Lahi zopet metall bombe na Trst.

Na Veliki četrtek, dne 20. aprila, je priplulo nad Trst zopet 7 laških zrakoplovcov in je vrglo 25 bomb na mesto. Ubitih je 9 oseb, med temi 5 otrok. Vse je zadela ena sama bomba. Druga bomba je zadela salezijanski samostan, v katerem je okrog 500 otrok molilo pred sv. Rešnjim Telesom. Samostan se je porušil, a otrokom se — glej čudež! — ni zgodilo nič hudega. Srečno so vse spravili izpod razvalin.

Borba za Kol di Lano.

Izhodno od Bolcana na Tirolskem leži ob italijanski meji čez 2000 metrov visoka gora Kol di Lana, katere obvladuje nižje gorovje v prostoru izhodno in severoizhodno od Bolcana. Lah se na vse kriplje trudi, da bi dobil te gore v svojo posest. Po večtedenskih hudih bojih se je končno posrečilo Italijanom, da so dne 19. aprila, ko so poprej vrh gore z razstrelbami porušili, zasedli vrh Kol di Lano. Na Veliko soboto, dne 22. aprila, pa so naše čete zopet zaselele opiralnišče „Graf“ na slemenu severozahodno od glavnega gorskega vrha. Naši so vse laške napade na svoje postojanke na Kol di Lani gladko odbili. Naši težki topovi obsipavajo Italijane vrh koldilanske gore z neprestanim ognjem.

Na Doberdobo.

Slovenskoštajerski mladeniči nam pišejo z Doberdobske planote:

Ker smo sami krepki mladeniči, stojimo trdno kakor skala proti italijanskim jarkom in varujemo Doberdobske planote. Nesrečni sovražnik je že večkrat hotel predreti naše vrste na Doberdobo. A nobeden napad se mu še ni posrečil. Dne 23. marca je napadel sovražnik petkrat naše postojanke. Pa slovenskoštajerski fantje stojijo kakor skala trdno, zato je bil vsak napad popolnoma odbit in Lah so bili vrženi nazaj. Kri naših slovenskoštajerskih fantov ne stali in Lah si na Doberdobski zemlji ne bo polente pražil. Vaš naročnik Jakob Živko od Sv. Lenarta v Slov. gor., Jožef Potočnik iz Frama pri Mariboru, Franc Robar iz Leviča pri Slov. Bistrici, Martin Pengračič, Jurij Ajd in Franc Kapun od Sv. Mortina pri Slov. Bistrici, Anton Stumpf iz Brežnice pri Poljčanah in Jožef Soršak iz Brinja pri Slov. Bistrici.

Bog kaznuje Italijana za nezvestobo.

Italijansko bojišče, dne 4. aprila: Srčne pozdrave pošiljamo s koroških planin vsem bralcem našega „Slovenskega Gospodarja.“ Naznanim Vam, da polentar tukaj še precej strelja s topovi, pa najraje na kako pečino, kjer menda vidi kakšno divjo kozo, da bi jo dobil, ker se že bliža Velika noč in bi si gotovo rad za ta dan kako boljšo stvar napravil. Naše drage nam slovenske domovine polentar nikdar ne bo imel v svojih rokah. V naših srečih gori ljubezen za našega presvitelega cesarja in za našo avstrijsko in slovensko domovino. Naše geslo je: Vse za vero, cesarja, dom! Bog naj Italijane kaznuje za njih grdo nezvestobo. Nas pa čuva Marija in vodi Bog, Gospod vojnih trum, in zmaga mora biti naša. Zato nam Bog pomagaj!

Slovenski vojaki na koroških planinah vse Slovence in Slovenke iskreno pozdravljamo! Ant. Kaučnik iz Zavodnje pri Šoštanj; Anton Planinc iz Vranskega; Urban Koucl iz Marenberga; And. Ovčjak iz Topolšice pri Šoštanj; Anton Ošlak iz Mislinje.

185 mrličev pred eno postojanko.

Janez Sedlašek iz Št. Vida pri Ptuj nam piše dne 11. aprila z italijanskega bojišča:

Polentari postajajo vedno bolj in bolj žalostni in otožni. Ne slišimo iz njih strelskih jarkov več tistega prepevanja, kakor ob začetku vojske. Ne slišimo več tiste sanjarske pesmi o Trstu, katero so najraje prepevali. Njihove sanje po Trstu in po naših prelepih slovenskih deželah se jim razblinjajo. Upanje, da nam prederajo koroško fronto, jim je splavalo po vodi. Izprevideli so, kaj smo Avstrijci, posebno mi Slovenci, in da se z nami ni dobro šaliti. Odbili smo dosedaj vse srčite napade laških izdajalcev ter jih prav pošteno naklestili. Nekega dne smo štelili italijanske mrliče pred našimi žičnimi ovirami ter sem jih naštel samo pred našo postojanko 185. Boji se še vedno vršijo. Polentari še vedno naskakujejo našo fronto, ali s tistim veseljem, kakor prej, sedaj ne več. Niti do naših žičnih ovir se ne morejo približati. Tem hujša pa je njihova artilerija, da s srčitim ognjem zakrije onemoglost svoje pehote. Vsak dan pade pred nami do 300 sovražnih izstrelkov različnega kalibra. S posebno ljutostjo strelja verolomnik na lepo kapelo, katero so to zamo postavili. A Marija jo varuje, da jo ne poruši sovražna granata. V to kapelo hodimo k spovedi in k sv. obhajilu. — Bralcem „Slovenskega Gospodarja“, Sentvidčanom in vsem slovenskim Haložanom iskrene pozdrave!

Na koroških sneženih planinah.

Z italij.-koroške meje se nam piše dne 10. malega travna 1916:

Moj bojni stan se nahaja čez 2000 m visoko,

na še z debelim snegom pokritih skalah, kjer imam službo opazovalca.

Ta nova moja služba je zame nekaj posebnega. Opravljati jo mora le kaka zvitca butica. Ali zame je to zares veliko veselje, opazovati te polentarske črne sence, ki se plazijo po skalovju, kakor gadje, ki prežijo na vsako sled, kje bi se dalo Avstrijem kaj škodovati.

Ali te izdajalske grdune moje oko takoj najde, čeravno se po mačje potuknejo in hočejo priplaziti v naše obližje. Če jih opazim, kar »halo!« po telefonski žici in že zagromi naš »Janža« top — in voj polentariji se vale navzdol v pogubni prepadi.

Mnogo so se trudile te izdajalske laske pošasti. Skušali so na vse načine, z vsemi pripravami in še celo tudi s smradljivimi bombami, si napraviti pot v lepo Koroško, še boj pa so se mu sline cedile po zeleni Štajerski, ali vse je bilo zaman. Mi slovenski topničarji smo mu podpisali in mu podelili pobežni list in smo ga zapečatali s trdimi jeklenimi granatami, tako da ne bo več po drugem k nam hodil. Po domače se to pravi, oa smo ga dobro namlatili. Polentar je moral zapustiti več svojih kačjih zaleg. Jaz pa skrbno opazujem, da mi nobeden Lah ne pride v obližje in tudi nobenemu ne prizanašam. Godi se meni kot mojim tovarišem dobro, čeravno je še zima in debel sneg, vendar nas včasih solnce obišče ter razveseli s svojimi zlatimi žarki. Imam pa tudi upanje, da nam kmalu zasije žarek miru. Mi bomo trdno stali do zadnjega na bojišču na belih sneženih visočinah, mogoče tudi na njih enkrat vstanemo in se povrnemo k nebeški trumi.

Iskrene pozdrave! Jakob Mlinar, opazovalni podčastnik; Ignac Franc, korporal iz Ptuja; Rud. Greif, predmojster iz Gornjega Dupleka; Franc Bagar, vojaški sel od Sv. Jurija ob Ščavnici; Franc Breznik od Sv. Ane na Krembergu; Andrej Šepetauc iz Spielfelda nad Mariborom; Anton Vivod iz Slov. Gradca in Franc Ivanuš iz Ptuja.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču je razmeroma mir. Iz notranjosti se javlja, da so vpoklicani v Rusiji zopet novi letniki pod orožje.

Rusija pred važnimi dogodki.

Iz Kodaža se poroča: Odbori ruskih vojnih industrijalcev so izdali poziv na delavstvo, v katerem opozarjajo na potrebo skrčenja brezdelnih praznikov, ker stoji Rusija pred važnimi in odločilnimi dogodki.

Slovenski ulanec v Voliniji.

Vojak-ulanec Josip Juger od 5. ulanskega polka (polkovni štab) vojna pošta 57, piše dne 2. aprila svojim starišem v Borech pri Sv. Križu na Murskem polju:

Najprisrčnejša zahvala za poslano. Najbolj me je razveselil tobak, ker ga letos manj dobivamo koleni. Tu ne dobimo drugega ko cigare, a še te so silno drage, kakor je sploh pri teh židih vse drago; tako n. pr. stane 1 kg sladkorja 1'60 K, 1 liter petroleja 1'60 K, 1 pol litra ruma 5 K itd. Veseli me, da še vendar najdete toliko časa, da pošljete svojemu sinu v 1200 km oddaljeno Volinijo, kar rabi in še mu povrh tako pogosto pišete. Dragi sestrici! Vajune kartice čitam vedno z največjim veseljem in vsikdar se mi zdi, ko prebiram novice, ki mi jih redno sporočate, da sem v krogu domačih. Saj tu nimam nikogar, s katerim bi se lahko razgovarjal v mili materinščini.

Vprašate, kako se mi godi in kaj delam. Imam še precej dobro. Vreme je krasno-spomladansko. Hrana je zadostna in dobra. Tuintam pride tudi pečenka na mizo. V takem izobilju seveda ne živimo več ko lansko jesen, ko smo Ruse tirali iz Galicije in Volinije. Takrat je bila pečenka naša vsakdanja jed. Pri svojem begu namreč Rusi niso imeli niti toliko časa, da bi mogli vzeti vse s seboj ali vsaj uničiti. Cele kope svinj in perutnine so se podile in potikale po polju. Mi jih seveda nismo gledali, temveč pridno lovili in klali. Meso smo pojedli, mast pa si shranili v sodčke. Še sedaj nam pride prav. Ker je ljudstvo večinoma pobegnilo z Rusi, bomo morali poljsko delo opraviti mi kakor že lansko jesen. Velikanska polja moramo zasaditi s krompirjem, posejati z ovsem in drugimi poljskimi pridelki. Vse delo se bo